

• door Gerda Hoddenbagh-Los

Vrouwen in de Bijbel: Batseba (2 Sam.11)

Batseba, vrouw van de Hethiet Uria, dochter van Eliam (of Ammiël, één van de helden van David 1Kron.3:5) en volgens sommigen kleindochter van Davids raadgever Achitofel (2Sam.23:34). Toch zal haar naam voor altijd gelinkt zijn aan het overspel met koning David. Ook ongelovigen kennen dit verhaal. De ernstige woorden van de profeet Nathan (2Sam.12:14) gelden zelfs in de 21ste eeuw.

De hoofdpersonen

Koning David is inmiddels ruim 50 jaar oud, een gevaarlijke leeftijd voor mannen. De koningen trekken ten strijde, maar David laat de leiding over aan zijn legeroverste Joab. Op een avond staat hij op van zijn rustbed op het dak. Verdoet David zijn tijd met luieren? Normaal houdt iemand 's middags siësta en gaat 's avonds naar bed. David kijkt rond en ziet een beeldschone jonge vrouw, bezig zich te baden. Bij navraag blijkt het Batseba te zijn, de vrouw van Uria die in het leger is opgeroepen om te vechten tegen de Ammonieten. David laat haar halen en heeft gemeenschap met haar.

Gevolgen blijven niet uit

Batseba heeft zich na haar menstruatie 'gezuiverd van haar onreinheid' (Lev.15:19, 28) en is dus in haar vruchtbare dagen. Geen wonder dat zij na enkele weken zwanger blijkt te zijn. Om de schijn te wekken dat niet David maar Uria de verwekker is, laat David Uria van het slagveld terugkomen en vraagt hem naar zijn vrouw te gaan en thuis te overnachten. Uria weigert. Ooit verwoordde David diezelfde stoere houding tegenover Achimelek (1Sam.21:5). Nu blijft hij aandringen, maar zonder resultaat. Het kost Uria zijn leven en David zijn goede naam. David neemt Batseba na de dagen van rouw tot vrouw. Nergens staat beschreven wat zij zegt of voelt. Is zij dan een willoos lustobject? Kan zij niet anders dan doen wat de koning vraagt? Ik meen van niet. Enkele voorbeelden: Haar eigen man ging in tegen de wil van de koning (2Sam.11:9-13) en Abigaïl, één van Davids eerdere zes

vrouwen, weerhield hem ervan om te zondigen tegenover God (1Sam.25:23-31). Batseba had kunnen weigeren - of vluchten zoals Jozef (Gen.39:12) - maar deed het niet. Leefde zij niet dicht genoeg bij God om Zijn waarschuwende stem te verstaan?

Straf

Hoewel God David ter verantwoording roept, treft de straf ook Batseba. Het kind dat is geboren wordt ernstig ziek en sterft na verloop van tijd. Batseba rouwt voor de tweede keer (2 Sam.12:24) en vindt troost bij David. Opnieuw wordt zij zwanger en David noemt de zoon die wordt geboren Salomo. Die naam getuigt van vrede, verzoening en vergeving. De Here heeft hem lief en noemt hem Jedidja ('beminde van Jahweh'). Nog meer zonen worden geboren (2Kron.3:5), maar Salomo is degene die David als koning zal opvolgen. Als die tijd eenmaal nadert komt Batseba opnieuw in beeld (1Kon.1:11-31). Opvallend is dat zij ook in deze situatie doet wat anderen van haar vragen (evenals later in 1 Koningen 2: 13-22). Tekent dit haar karakter?

Genade

Batseba verliest veel in haar leven: haar man, haar kind en haar unieke positie als enige echtgenote van Uria (2Sam.12:1-3). Maar God is zo genadig om verlies te veranderen in winst, want Mattheüs vermeldt haar naam in het geslachtsregister van Jezus Christus (Mat.1:6). Als 'de vrouw van Uria', jawel. God wint er geen doekjes om. Maar bij Hem is vergeving. 'Welzalig de mens, wie de Here de ongerechtigheid niet toerekent' (Ps.32:2), dankzij Hem die eeuwen later Zijn bloed gegeven heeft, ook voor Batseba.

Vraag: Ken jij situaties in je leven waarin God verlies veranderde in winst?